

Nro 24.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Juniusnak 7-dik napján 1793.
esztendőben.*

B É T S.

Kételkedem, hogy valaha nagyobb hadi ké-
zület tétetett volna, mint most a' Fran-
tzia nemzet ellen. Egész Európa fel támadott el-
lenek, 's miattok fegyverbe öltözött, valahová
tekintünk, mindenütt katonát fegyverben gyako-
roltatni, masirozni, borzalító hadi eszközöket a'
Mars mezejére vitetni látunk. Ritka napja, hogy
ide katonák ne jönnének, vagy innen el ne men-
nének. Múlt Pünköstben innen nem mészre ma-
siroztanak el a' Székely húszárok, ezek a' vé-
res száju, régi magyaroktól származott vitéz ha-

zafiak. Csak hamar azután az Erdélyi gyalog Székely és Oláh nembeli vég katonák követték őket, kiket ugyan tsuportosan nem láttam, hanem, a' mint bizonyos kéztől tudom, 1 batalion Székely, 1 batalion Oláh katonákból formáltatott regement ez, a' többi pedig még honnyában maradt. A' második Székely gyalog regementnek Obestere *Martini* úr, múlt hólnapnak 22 napján ment innen el. Itten kapott ez a' Székelységből és Oláhságból öszve tsatoltatott regement mundúrt, ágyút, és másféle hadi eszközöket. — Mundúrjok leszen fekete kabát veres hajtókával, világos kék kamizol és nadrág bogár hátú sínórral, 's tsáktalan fekete magyar süveg. Említett *Martini* Obester úrral jde jötenek Gr. *Vestenradt* kapitány úr, *Andrád Pál* Strázsa mester, *Eros György* káplár, *Csibi István* és *Gegő Sándor* gefrejterek, avagy vice káplárságot viselők, 's velelek égyütt kilentz köz ember. Nemtsak az említett Székely regementbeli fő- hanem még az altiszteknék, és egy *Demes Ferentz* nevű köz embernek is vólt Izerentséjek Fels. Urunk és királyunk előtt való meg jelenésre, a' ki őket kégyelmesen fogadta.

Inspruckból, Tyrolisnak fő városából az iratik, hogy múlt hólnapnak 29 napján érkezett oda egy 230 főből álló compánia, a' Török Országi vég helyeken verbuáltatott *Wurmser* nevet viselő szabad gyalog katonák közzül, és hogy mindgyárt más nap *Brisgau* felé masirozott. A' min képen onnan tudósitattunk, mind köntösökre, mind tekintetekre nézve, rettentő kis sereg vala ez. Mundúrjok is különös, u. m. mindenféle szinü bőv nadrágjok, mint szinte a' Törököknek, a' melly térdektől fogva sarkokig külömb-külobféle szinü kötökkel ki vagyon tzifrálvá, fekete topánkájok, némellyeknek kézfőig érő újjas kamizollyok, némellyeknek pedig tsak könyökig érő, azon alól bőv magyar ing, veres köpönyegjek, hasonló szinü kaputziummal, avagy tsuklyával,

melly csak imigy amúgy függ vállakon, félig beretvált koponyájokat véres sapka fedezi. De rekaikra szoritott öv mellett két 's több pistol, és hosszú jantsár kés vagyon, mellynek matkolattya felül két ágú, 's arra való leszen, hogy a' táborbari földbe ütven azt, a' két ág közze telhesék török flintájokat, és hasaikra feküdvén izétra vehesék az ellenséget. Illyen kések vagyon a' Török Jantsároknak is; ezek is úgy szoktak a' háborúban löni, a' mint böven le irtam *Osmánográfiámnak* II-dik részében, mellyben elő adtam a' Török Birodalomnak hadi állapotját. — Insprukba való bé menetelekkor török dallokat éneklettenek az említett katonák, kiknek szemlélésekre *Ersebeth* fő hertzeg affzony ki menvén; égyenként meg ajándékozta őket.

Hadi Történetek és Környüldédsok.

A' Magyar Kurirnak 22 darabjában a' 340 lapon emlékezetet tettünk arról, hogy Gr. *Wurmser* Cs. K. Ceneral; kormányára bízott seregeit egy órányi földel közelebb telepítette le Landauhoz; és hogy nem sokára fontos hirt fogvánk onnan hallani. Bé tellyesedett vélekedésünk; *Májusnak* 16 napján véres tsata esett a' Cs. K. és Fr. seregek között; mellynek historiáját rövideden ugyan, de világosan kívánnunk Erd. olvasókkal közleni.

Custine Fr. Ceneral parantsolatot vévén *Moguntzia* városának, mellyet darab időtől fogvást bé zárva tartanak az égyyesült seregek; ostrom alól való fel oldozására; és az oda szorúlt Fr. seregeknek ki szabadításokra: minden szükséges hadi készülteket meg tett, és *Májusnak* 17 napján akarta Gr. *Wurmser* táborát külömb külömb féle helycken meg támadni. Azömban észre vévén *Printz Hohenloé* Prússiai Ceneral Lieutenánt *Custine* tilkos szándékát; nem várta a' terdet

napot, hanem előtte való napon, u. m. *Május*-nak 15 napján meg támadván a' Fr. tábornak bal szárnyát, jó darabon vissza szoritotta. Illyenképen következett napon, dél utáni 5 órakor, *Selling* mellett fekvő seregeinket kezdette táborának jobb szárnyával nyughatatlankodtatni, és hogy el titkolhassa, mellyik részét fogná kiváltképen, a' Cs. Kir. seregeknek meg támadni, az egész Rajna vize mentében, egész *Fortlouisig* keményen ágyúztatott. Ellenben a' miénk sem engedték magokat meg vakitatni, hanem *Fortlouisal* által ellenben húzták öszve nagyobb erejeket. Az ellenség 12 sor hajókkal, mellyek égyen egyen 3 hajókból állottanak, akarván a' Rajnának inneső partjára által jönni, mind *Fortlouisból*, mind az említett folyó viznek bal partján hányatott föld várákból, mind a' hajókról keményen ágyúztatott hadi rendben állott seregeinkre. Gr. *Wolkenstein* Generál küldetvén ellének 1 batalion *Thurn* regimentbeli gyalogsággal, 2 divisió Császár regimentebeli dragonyóssal, 1 divisióval *Sándor Leopold* fő hertzeg és Palatinus huszár regimentéből, és két tizenkettős, 's három 6 fontos ágyúkkal, sietséggel oly bölts rendelkezéseket tett, hogy a' leg első ágyú lövéssel, az ellenség égy hajójának hátúlsó részét el sodortatta, égygyet által fúrván, a' rajta lévőekkel egygyütt el süllyesztett, kik közül tsak néhányan mentették meg életüket úzás által, kettőt pedig annyira meg károsított, hogy a' többi félvén ágyúinknak tüzetől, estéli 9 órakor kéntelenek voltanak *Fortlouisba* vissza térni. Mennyit vesztetnek légyen a' Frantziák ezen kis tsatában, meg nem lehet ugyan bizonyosan határozni; mindazáltal a' mint távolyról láthatták seregeink, könnyen 150 emberre ment az agyon lövettettek száma, a' meg sebesítetteket magokkal vízfűz vitték. Résziünkről 1 pattantyús lövetett agyon, 1 vice káplár és 2 ágyú vonató kotsis estenek sebbe.

Ugyan ezen napon estéli 6 és 7 óra után felkerekedvén az ellenség *Weisenburgi* táborából, *Jokrim* és *Rheinzabern* között telepedett le, és egynehány ezren *Landauból* is menvén hozzájok, *Májusnak* 17 napján reggeli 4 órakor meg támadták elő álló seregeinket. Generál *Hocze*, a' kire vala ezeknek kórmánya bizattatva, tudtára adatattván az ellenségnek közelgetése, mingyárt kiállította a' Gr. *Gyulay Sámuel* regementének leib batalionnyát, és a' Császár dragonyos regementéből 1 Escadront, mellyekkel ezen regementnek vitéz Oberstlájtnántya *Klenau* Gróff, a' *Belheim* és *Hördt* helységek közt fekvő tetőket el foglalta. Más felől a' Szerviai szabad katonák közül 1 bataliont, és 1 Escadront a' Császár dragonyos regementéből a' *Rejnabern* és *Rülsheim* közt lévő erdőbe, 's eleibe küldött. Azomban látván, hogy az *Offenbachi* tetőkről, mintegy 1000 lovas, és 6000 gyalog *Frantziák* masiroznának ott lévő seregünknek jobb szárnya felé, parantsolatot adott *Sándor Leopold* fő hertzeg hufzár regementebeli Obesternek *B. Ottnak*, hogy 2 divisió hufzárral lassan lassan vonná vissza magát *Knittelsheim*hoz, és foglalná el oldaláslag a' *Bellsheimi* tetőket. Oda küldetett Obester *B. Kempf* is, Gr. *Gyulay Sámuel* regementéből 3 compániával, 2 ágyúval, és 1 haubitzával. Nem különben *Weldenfeld* fő Strázsa mester 3 compánia *Gyulaiantusokkal*, 2 ágyúval és 1 haubitzával. Ezek a' feléjek keményen masirozott ellenségre lövetvén ágyúikból, első lövésekkel haszontalanokká tették a' *Frantzia* ágyúkat, magoknak pedig a' *Frantziáknak* nagy félelmet ütöttek szívébe.

Abban a' szempillantásban indúlt Generál *Mészáros* is, ez a' fegyverben meg ötvült, és a' múlt *Török* háborúban sok jeles dolgokat végbe vitt *Márs* fia, *Waldeck* dragonyos regementének, és *Sándor Leopold* hufzárjainak egy részével az *Offenbachi* úthoz, várván azt az áldott szempillan-

tást, mellyben bé tsaphafson az ellenségnek oldalába: hanem ez is meg érezvén a' sáfrán illatot, Landauba vonta magát vissza. Kevés szempillantásokkal azután ismét egy jó tsuport Franziaság sietett *Weidenfeld* fő Strázsa mester felé a' Rülshelmi úton; hanem itten is derekasan viselte magát a' Gr. *Gyulay* leib batalionnya, és jól intézett ágyú lövései által, nemcsak meg tartóztatta, hanem egészen vissza üzte az ellenségnek ezt a' részét. Azonközben mind jobban jobban előbbre nyomúlván a' *Sándor Leopold* Palatinus regementének Obestere Báró *Ott* 2 divisió huzárjaival, kinek bal szárnyát *Zsakminz* (most már *Mack*) vasas regementének egygyik divisiója, és *Hluf* regementének oda érkezett egy batalionnya fedette, itten sem bóldogúlhatott az ellenség, de csak ugyan még sem nyúghatott, hanem másutt is próbát akart tenni. Tudniillik jó tsuport lovaság és gyalogság fel kapván a' Rülshelmi tetőkre, még pedig sok ágyúkat vivén magával, azon igyekezett, hogy *Hötze* Cs. és *Viomnil* Pr. *Condé* seregebéli Generálokat a' többi-től el szakaszván, keleptzébe ejthesse. Jól látta azt *Klenau* Obristlájtnánt; ahozképest *Hönich* és *B. Enzenberg* kapitányokat egy divisió Császár dragonyosaival, és *Gyulay* leib batalionnával ellenek küldvén, keményen attakiroztatta az ellenséget, ez is derekasan védelmezte magát egynehány redutaiban, az az, föld váraiban helyezett ágyúinak golyóbisai által. Itten lövettette nek azon *Gyulay* regementének fő Strázsa mestere *Scheffmann*, és a' Császár dragonyosainak kapitánya *Hönich*, de az ellenség is eleget vesztett, és minden rend nélkül a' második linea háta megé vonta magát. Ez az ellenségnek második lineája elő állván, Gr. *Klenau* Obristlájtnántnak attakirozásához fogott, mellytől ő nemcsak meg nem réttent, hanem hívván mind dragonyosainak, mind kiváltképen *Gyulay* leib batalionnyának vitéz karjaikban, egész erejével réá rohant, hanem csak ugyan vissza nem nyomhatta!

mind számmal, mind ágyúkkal erősebb lévén nálánál a' Frantziáság. Sőt annyira meg szorított, hogy kéntelen volt *batalion quarét* formálni, és lassan lassan vissza húzni magát, a' melly alkalmatossággal két 6 fontos ágyút el is vette az ellenség, hanem nem lehetett azoknak birtokában sokáig; mivel *Morczin* és *Puky István* kapitányok két compánia *Gyulay* gyalogsággal, és *Wisthóf* hadnagy egy osztály Császár dragonyosaival ellene küldetvén, mind a' két ágyút lézentséssel vissza vették, 's vitték a' Cs. K. gyalogsághoz.

Más Hadi Történetek és Környül állások.

Manhejmből a' Palatinátusi választó Fejedelemnek lakó helyéből az a' hír érkezett hozzánk, hogy a' Frantziáknak *Májusnak* 15 napján a' *Biponti* és *Saarbrükki* hertzegegekbe lett bé ütésekkor, mellyről múlt alkalmatossággal Kurirunknak 365 lapján mi is emlékezetet tettünk, maga a' Sarbrükki hertzeg affzony is egynehány udvari dámáival, és udvari tanácsosokkal égyütt az ellenségnek kezébe estenek. *Székely* Prússus Obester volt az, a' ki őket *Neukirchenben* meg támadta, 's tőlök 9 ágyút és 500 embert fogott el.

Hanauból azt a' tudósítást vettük, hogy *Májusnak* 20 napján, reggeli 4 órakor ismét ki ütöttek a' Moguntziában fekvő Frantziák, mintegy 15 — 20 hajókkal a' Rajna tsutsánál, és szerentséssel ki lépven a' viz partyára, az égygyesült seregeknek ottan lévő sántzaikat akarták el foglalni. Hanem bezzeg torkokra forrott vakmerő bátorságok, mivel jókor észre vévén őket az ottan fekvő égygyesült Prússiai -- Hallsiai -- és Saxóniai seregek, sűrű ágyú és apró golyóbisokkal fogadták, és nem keveset a' földre terítettnek közülök. A' Német seregek 60 embert vesztettek el e' kis tsatában. Dél után 1 és 7 óra kö-

zött mentenek vissza a' Frantziák Moguntziába, a' midőn ismét keményen ropogtak a' német batiériákban fekvő ágyúk, és el is süllyesztettek 3 Frantzia hajót.

Májusnak 21 napján is keményen ágyúztak Kaffzelből, a' midőn néhány ágyú golyóbisok repülvén a' Prussiai táborba, két köz katonát megötenek. Azomban szüntelen a' Rajna tsutsánál tartozkodnak némellyek közülök, fel's alá hajókáznak, rész szerént hogy magok hallottaikat el temethessék, rész szerént pedig, hogy embereket vigyenek által, holott gyakorta keményen puskázik a' két ellenség egymásra,

Austriai Belgyiom.

Brüsszelben *Májusnak* 19 napján költ levélből olvassuk, hogy az ottan lévő Frantzia fegyő tisztek között, öten vagynak a' N. Gyűlés tagjainak fiai közül. Minden napon 180 hajók várattatnak oda Hollándiából, mellyek közül 30 nagy ostromló ágyúkkal vagyon meg terhelve, és szüntelen 660 szekér várja azokat készen, mellyeken az égyyesült táborhoz fognak vitettetni. A' több hajók tábori eleséggel és eszközökkel vagynak meg rakatva. A' Frantziáknak Austriai Belgyiomból lett ki üzetetésekkor Brüsszelben hátra maradott, és el rejtetett ágyúk 3000 mázsát nyomnak, és már onnan Mechliniába vitettek által. Ugyan onnan iratik, hogy *Májusnak* első napjától fogva 18 ezer ember vezzett el a' Frantzia seregek közül. — Onnan, az az, Brüsszelből érkezett levélből olvassuk azt is, hogy a' Frantzia Royalistáknak fő kórmányozója, immár *Pictaviumot*, hasonló nevű tartománynak fő városát, és az *Andegaviai* tartományban fekvő nem nagy, de szép és erős várost is meg hódoltatta. Továbbá, hogy *Gaston* Generál seregének égygyik része, *Rochefort* és *Rochelle* (*Rupifortium*

és Rupella) felé szándékozik, 's azokat is bizonyosan el fogja venni. A' *Provence* nevet viselő Fr. regement, mellyet a' Royalisták ellen küldött a' N. Gyűlés, minden tiszteivel és ágyúival egygyütt által ment *Gastonhoz*. Bizonyosnak lenni mondatik az is, hogy 4 Anglus regementek vagnak kélzen, mellyek a' ki költözött Frantziák-ból állitatott sereggel egygyütt Bretagniába fognak indulni, melly ha úgy vagon, könnyen el lehet hinnünk, hogy ezek szerentsések fognak a' nevezett tartománynak meg hódoltatásában lenni.

Májusnak 17 napján 11 Londoni terhes hajók érkeztenek *Ostendébe* Austriai Flandriának népes kereskedő városába, és ki kötő helyébe, mellyeken 69 ló, 176 szekér és puska poros talyiga, 24 nagyobb és kisebb rendű ágyú, sok más hadi szerzám és 400 pattantyúsok valának. Az *Artésiai* Gróf *Májusnak* 18 napján érkezett meg Londonba, a' honnan mingyárt Kurirt küldött testvér bátyához, Fr. *Kondéhoz*.

Mind Genuából érkezett levelek, mind legközelebb Spanyól Országból ide érkezett Kurir bizonyittják, hogy a' Rufsiloni Grófság két városainak *Arlesnek* és *Ceretnek* el foglaltatások után *Perpignan* ellen mentenek, és szerentsésen meg is vették a' Spanyólok. Melly ha úgy vagon, semmi nehézségek nem leszen azon Grófságban fekvő városoknak el foglalásában.

A' *Genuai* közönséges társaság, melly még múlt télen szabad és független Statusnak lenni ismerte Fr. Országot, hirtelenséggel 5000 embert verbuáltat, szaporitattya a' parázst katonaságot, erősíteti vég várait, és sok ágyúkkal rakattya meg ki kötő helyeiben épitetett batériáit.

Az északi Amériakai 13 tartományokból álló közönséges társaság szabadság levelet adott az Amériakai kereskedőknek, hajóiknak fel fegyvere-

zésére, és magok fegyverrel való mentségek-
re azok ellen, a' kik Fr. Ország ellen hadakoz-
ván, őket is meg támadnák.

Anglia.

Dundas Henrick a' napkeleti Indiai Compa-
niának, avagy kereskedő Társaságnak fő Dire-
ctora, múlt hólnapnak 3 napján, ezen társaság
privilegiumának meg újítatását kívánta az alsó
Parlamentomtól (r). Ez a' kereskedő Társaság
1600 ezrtendőben *Ersébet* királyné uralkodása a-
latt állott fel, és igen nagy kintset szerzett ma-
gának. Hanem rosz maga viselete, és a' Nagy
Mogollal való egyenetlensége miatt, sok panasz
menvén ellene, 1668 ezrtendőben eggy új keres-
kedő társaságot állított fel *III Wilhelm* Angliai
király, mellynek tőke pénze 2 milliom font ster-
lingből állott, és a' mellyet 8 font sterling inte-
resre a' Statusnak adott költsön. Ez a' két tár-
saság, u. m. az elsőbb és az utolsóbb szüntelen
egymás kárára dolgozván, 1701 ezrtendőben meg
égygyeztenek, és a' kettőből eggyet tsináltak,
a' melly még ma is fenn áll, és nem tsak keres-
kedése, hanem Asiában nyert örökségei által is
nagy tekintetet szerzett magának az Indiai lako-
sok előtt. Az Angliai Statusnál 4,200,000 font
sterlingje vagyon interesre. Minthogy gyakorta
hazfontalan és költséges hadakozásba keverte-

(r) *Napkeleti Indiának* neveztetik *Asiának* déli
része, mellyben vagyon a' Nagy Mogol, avagy
Indostan, a' Ganges folyó vizen inncn és túl
fekvő fél szigetek, és az Indiai szigetek, a'
honnán minden féle fű szerzámokat, drága
gyöngyöket és köveket szoktak Angliába hor-
dani. Azért neveztetik napkeleti Indiának,
mivel 1500 ezrtendőben napnyugoti Indiának
neveztek a' hajósok Amérikát.

tett ez a társaság Indiai roffiz, és másoknak károkkal magokat gazdagítani akaró embereik által: ahozképest 1784 esztendőben hat Comisariusokat rendelt a Parlamentum igazgatására, kiknek hire 's meg egygyezése nélkül sem háborút nem kezdhet, sem másokkal békeféséget nem szerezhet. — Ez a kereskedő társaság a jó Reménységnek hegyén túl, egész Japonig kereskedik, és 18 hólnapok alatt járja meg egygy úttyát (s). Oda vasat, rezet, ónt, posztót, Madejrai bort, puska-port, fegyvert, és több manufacturákban 's fabrikákban készült portékákat szokott küldeni, onnan pedig, Indiának kintseit visszfa vinni. Az Indiai szigetekre és Chinába küldetni szokott portékáknak árra esztendőnként 5,433,000 forintra, az onnan Angliába vitetni szokott Indiai és Chinai betses jószágoknak árra pedig 14,448,000 forintra szokott esztendőnként menni, követekezésképen 9,015,000 forintra betsesebb portékákat vissznek visszfa Angliába, mint innen amoda. Ennek a kereskedő Társaságnak tiszta nyeresége, esztendőnként 2,147,815 font Sterlingre megyen.

Ennek minden 10 esztendőben adattatni szokott privilegiumnak meg újítatását hozta elő Dundas. Kérését követekezendő okokkal támogatta:

1. Veszedelmes vólna ezen Társaságot eddig birt monopoliumától, az az, magános kereskedésbeli szabattságától és tekéntetétől meg foztani.

(s) A jó reménységnek hegye (Caput, s. Promentorium bonae spei) Afrikában vagon, és a Hollándiai közönséges Társaságnak örökségéhez tartozik. A napkeleti Indiákra úttazó kereskedő hajók itten szoktak ki szállani, és elcséget 's friss vizet magoknak venni.

2. Igaz dolog ugyan, hogy minden Indiai tartományoknak égyenes ura a' király, és a' Parlamentom vigyáz az ott való lakosoknak javokra és boldogságokra: de azoknak közelebb való igazgatások, azokból bé jönni szokott jövedelmeknek bé szedése, és az ottan való felsőség, eleitől fogva ennek a' társaságnak hagyattatott.

3. Ehez tartoznak az ottan épitetett erősségek, hadi eszközök s. a. t.

4. Ha újabb privilegium nem fog néki adattatni, ki fogja adótságokat, melly 6,501,385 font sterlingre megyen ki fizetni? ki fogja az ott lévő kereskedést ezután folytatni?

5. Az ottan lévő lakosok tellyeséggel nem ismerik örökös fejedelmeket, az Angliai királyt, egéizlen ezen kereskedő Társasághoz ragadott szívek, felettébb meg ütköznének a' tétetendő változáson.

6. Hogyha szabadosan lehetne másoknak is oda kereskedni, a' Britanniai lakosok között, magok között is perpatvar, gyűlölség, és ellenségeskedés támadhatna.

7. Ezen Társaságnak hajói 81,000 tonnára mennek, hajósainak száma 7000 emberre (t).

8. Elztendönként 700,000 font sterlinget érő manufacturákhoz való matériát szokott Indiákról Angliába vinni; 1 milliom font sterlinget fizet a' közönséges kasszába, e' mellett 1 milliomot adóba tizta nyereségéből; úgy hogy elztendönként 7 milliom font sterling megyen ezen Társaság által folyamatba. Dundas fel tételének és

---

(t.) Egy Tonna 20 mázsát nyom, e' szerént szokott a' kereskedő hajóknak nagysága meg határoztatni. p. o. Egy olly hajó, melly 300 tonnát ol bír, 6000 mázsa portékát bír el.

kérésének meg határoztatása továbbra halasztotta a' Parlamentom által.

Frantzia Ország.

Utolsó újság levelemben, az az, a' 23 darabnak 362 lapján említettem, hogy *Kellermann* Fr. Generál mostan Párisban múlt, mi okból, még akkor nem tudtam, most immár ennek is végére mentem. A' közönséges jóra vigyázó Deputatio hiv. patiótának találván *Kellermann* Generált, nagy ditsirettel tett felöle a' N. Gyűlésnek jelentést, mellynek végzéséből, addig mig *Biron* Generálnak meg bomlott egészsége helyre állana, a' Royalisták ellen küldetett seregeket fogja kormányozni.

Custine Generál fel vállalta ugyan az északi Frantzia táborozó seregnek, annak t. i. melly múlt hólnapnak 23 napján Pr. *Koburg* által *Famars* alatt meg verettetett, kormányát; hanem minthogy Flandriának fekvése és tulajdonságai előtte ismeretlenek, nem igen biztatta a' N. Gyűlést, a' győzedelemmel. *Houchards*nak (olvasd *Husard*nak) *Custine* helyébe való tételét rendkívül való örömmel vették a' Rajna és Móselt melletti táborozó két Frantzia seregek.

*Május*nak 21 napján tartatott Gyűlésben, fel adta a' közönséges jövedelemre vigyázó deputatio, a' jelenvaló hadakozásnak folytatására szükséges hadi adóról való értelmét. *Cambon* azt javasolta ezen alkalmatossággal, hogy a' *Heraulti* osztálynak e' tárgyról lett végzése, más osztályokra is terjesztettefsen ki, melly szerént minden tehetős lakos vagyonának egy részét adja által a' közönséges társaság' szükségeinek ki pótolására, (lásd az új Magyar Kurirnak 19 darabját, a' 300 lapon), mellyből a' bé vétetendő summa könnyen 1000 milliom font livrára fogna menni, és ezt annak idejében, a' ki költözött Frantziák-

nak el adattatandó jószágaikból kellene ki fizetni. Sok perpatvar után bé vétetődött, és meg is há-
tározatott ez a' fel tétel a' N. Gyűlés által.

E' napon ment el *Santerre Generalis* is a' Royalisták ellen, helyette *Boulanger* lett addig; míg amaz vissza térénd, Páris városának fő kormányozójává. Ugy hallatik, hogy a' városnak osztályai keményen zúgolódnak a' Municipalitások, az az, a' polgári előjárók ellen. Kiváltképen a' gazdag lakosok ellen hozatott végezés, sok békételenséget okozott azokban, félvén attól, hogy a' köz társaságnak hasznára adattandó pénzek örökösen el ne vesszen, és ők több polgár társaikkal égyetemben köldülésre ne jussanak.

Az Alpes hegy alatt fekvő Fr. seregeknek fő kormányozója azt írta a' N. Gyűlés elő ülőjének, hogy ő *Toul* mellett Lotharingiában 20 ezer pártos royalistákat meg támadott; közülök 40 le vágott, 40 pedig el fogott.

Nemtsak Fr. Országban; hanem Szabaudiában is zúgolódnak a' lakosok, a' Fr. új Constitúció ellen, és annyira el szaporodott azoknak számok, hogy kéntelen volt Generál *Dornick* ellenek katonasággal ki menni. Mintegy 2000 pártos gyűlött öszve *Tonnes* mellett; holott meg támadván őket az említett vezér, rész sizerént le vágta, rész sizerént pedig széllyel üzte. Sokan fogságban is estenek közülök, a' kik büntetetlenül el nem fog-
nak botsátatni.

Déli Prúsiá.

Ekként fog ennekutánna Lengyel országnak az a' része neveztetni, mellyet *II. Wilhelmi* Prúsiái király *jure canonico*; az az, az erőseknek jussán minap el foglalt. Ennek a' tartománynak hódolása, múlt hólnapnak 9 napján tartatott Dán

tzig városában, *Raumer* Pr. Generál Lieutenant, és *B. Schleinitz* fő kormányozó jelenlételekben. Hogy annyival inkább fényesebb lehessen ez a' hódolásnak innepe, reggeli 8 órakor a' városnak sántzain fekvő ágyúk el süttettek, a' harangok pedig egy óráig zúgtak. A' hódolásnak helye vala a' város házának egyik palotája, mellyben egy pompásan fel ékesített királyi thronus alatt a' Prusiai királynak képe vala fel állitva. — Elsőben is a' Tanács és a' kormány székek, ő utánnok a' Luteranus és Reformatus papok, ezek után a' Catholicus papok, továbbá a' Professo-rok, orvos Doctorok, közönséges Tanítók, a' városoknak küldöttei, és a' parasztoknak képviselői tették le a' hitet. Ennek végbe menetele után mindnyájan a' fő templomba mentenek, holott a' *Téged Isten ditsérünk* el éneklése után, egy igen szép, és az alkalmatossághoz szabott prédikációt mondott *Freuge* prédikátor úr. Az Isteni tiszteletnek végződése után külömb-külobb féle táblákan vendégeskedek a' jelenvalók, estére szabad bál tartatott, és az egész város megvölt világositva. Az ezen hódolásnak emlékeztére veretett pénznek egygyik oldalán a' Pr. királynak képe völt, illy körül irással: *Fridericus Guilelmus Borussiae Rex*, az az: *Fridrik Wilhelm Prusiai király*; a' másik oldalán egy repülő egygy fejű sas, illy körül irással: *Vobis quoque pater*, az az: *Tinéktek is atyátok leszen*; a' pénz karimáján körül pedig ez: *Boruss. Meridion. fid. praest.* 1793. az az: a' déli Prussia hódolást tartott 1793 esztendőben.

Lithvaniai Ruffzia.

Lengyel Országnek az a' része, mellyet hasonló jufson foglalt el *II Katalin* Orosz Császárné, múlt Aprilisnek 8 napján tartotta *Minskóban* a' hódolást, holott elsőben is a' nemesség, az,

után a' papság, annakutánna a' keresztény, zsidó, és tatár kölség, mindenik maga vallásbeli szokása lzerént tették le a' hitet. Az isteni tiszteletnek végződése után *Neplujev* Orosz Generál gazdagon meg vendéglette a' nemeseket, papokat, és elsőbb rangú polgárokat, estére közönséges bál tartatott, és az egész város meg volt világosítva. A' város háza előtt egy tsászári koronával bé fedezettett paisban ezen szók égtenek felül: *Ellyen II Katalin*, alól pedig ezek: *Ellyen az új Orosz birodalom.*

Májusnak 3 napján tették le a' Lithvániai Lengyel nemesek, Grodnóban, a' hitet B. Sievets Orosz követ jelenlételében. Én N. N. esküszöm a' mindenható Istenre, hogy én önként, és minden kényszerítés nélkül, akarok és kívánok Alexejevna Katalinnak, az Orosz Császárnénak, koronája örökösének Pál Petrovitsnak, és ezeknek maradékának minden hiveséggel és engedelmességgel szolgálni.

Olasz Ország.

Livornóból, Májusnak 20 napján költ levélből olvassuk, hogy az égyesült Angliai és Spanyol flotta, az elsőbb 22, az utólsóbb 12 linea hajókból álló, Cagliarihoz nem messze lenni látatott. Kétség kívül itt fog annak egy része vigyázni, másik része pedig Nápolyba menni, az oda érkezendő kereskedő hajóknak védelmezésére.